Datum van indiening : 26 mei 2020

Vraag om uitleg van dhr. Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor onderwijs en scholenbouw

Betreffende de toepassing van de coronamaatregelen in de scholen en de rol van de VGC in de communicatie

De scholen zijn terug gestart met nabijheidsonderwijs. De scholen hebben rigoureuze maatregelen genomen, opgelegd door de hogere overheden en in afspraak met de ganse sector. De basismaatregelen zijn handenwassen, beschermingsmaatregelen en afstand. En het huldigen van het principe van de zo klein mogelijke bubbel. De combinatie van al deze maatregelen moeten het onveiligheidsgevoel wegnemen maar zorgen voor een vaak vreemde sfeer in de scholen.

Al heel snel verschenen er tijdens de eerste week verschillende soorten indrukken in de pers. Dit wijst er op dat de ganse samenleving heel erg betrokken is bij deze uitdaging.

Een eerste vaststelling is dat een deel van de ouders of leerlingen bang is terug naar school te komen. Ondanks de uitgebreide maatregelen. We zien dat dit probleem groter is in Brussel en dat het opmerkelijk ook sterk kan verschillen van gemeente tot gemeente of van school tot school. Veel leerkrachten hopen er op dat het vertrouwen zal toenemen en wijzen er op dat het vooral de mensen zijn die ze over het algemeen moeilijker kunnen bereiken, die afwezig blijven.

Anderzijds horen we ook van leerkrachten dat ze zich zorgen maken voor het psychisch welzijn van de kinderen die nu naar school komen. Kinderen komen uit hun isolement maar worden geconfronteerd met steeds nieuwe beperkingen en grenzen. Ik citeer hier even een leerkracht uit een Brusselse school.

“Het moeilijkst vind ik het emotionele aspect voor de kinderen zelf. We hebben veel weg van een concentratiekamp. Geen speelgoed, geen materialen, mini vakken om in te spelen op de speelplaats, waarbij ze dan niet in elkaars veilige 1,5m zone mogen komen, ... Alle tikspelletjes, balspelen, etc ontnomen ... juffen die streng staan te kijken of 6 en 7 jarigen niet te dicht tegen elkaar komen, ... het zal me niet verwonderen dat kinderen na een tijdje gaan rebelleren..”

Zo verschenen er na een paar dagen, vorige week al berichten in de pers dat veel leerkrachten vragende partij zijn om de zorgbubbel uit te breiden indien er vrije gebouwen of open ruimte is.

“Kinderen onder de 12 jaar kunnen veilig naar school gaan, als ze in kleine groepen samenzitten.” Dat zei professor infectieziekten Erika Vlieghe, die aan het hoofd staat van de experten die de regering advies geven.

Op dinsdag 19 mei verscheen er ook een open brief van artsen, voornamelijk van pediaters, die meer aandacht vroegen voor kinderen en de emotionele aspecten van de huidige situatie. De artsen vragen dat de autoriteiten een sterk signaal geven en dat ze het kind centraal stellen in het debat. "Kinderen laten terugkeren naar school en naar de gemeenschap is essentieel om secundaire effecten te voorkomen. De school speelt een belangrijke sociale rol. Opsluiting vergroot de ongelijkheden en doet het risico op verwaarlozing en mishandeling stijgen. We zien ook meer slaap- en angststoornissen bijvoorbeeld. Sommige kwetsbare kinderen hebben ook geen toegang meer tot gratis eten op school."

Ook hoe de scholen er nu uitzien, baart de experts zorgen. "We pleiten voor serene en aangename omstandigheden. Overmatig beschermende maatregelen, zoals het verwijderen van speelplekken, kinderen verbieden om met elkaar te spelen of het onvermogen om een kind te troosten, zijn niet gebaseerd op evidentie en kunnen leiden tot angst bij het kind, de leerkrachten en de ouders.”

Maar voorzichtigheid blijft geboden. Het komt er dus op aan verstandige maatregelen te nemen en de angst niet te vergroten. Het komt er op aan snel een evenwicht te vinden in de scholen.

Maar hoe informeer je ouders op een correcte wijze. Hoe krijg je ouders op één lijn? In Brussel heb je op het vlak van media en communicatie het probleem van de culturele verscheidenheid, die ook in de bevolking van de scholen zeer groot is. Voor ons, zelfs als Brusselaars, is het vanzelfsprekend dat wij volgen wat in de Vlaamse media wordt verteld. Wij vormen ons een gezamenlijk kader, we volgen zijdelings ook de Franstalige lokale media maar dat vormt ons beeld toch minder. Voor Franstaligen is dat al iets helemaal anders. Zij richten zij zich al heel sterk op de Franse media, vandaar het grote verschil in benadering tussen Vlaanderen en Franstalig België. Voor mensen met een buitenlandse achtergrond spelen in de nieuwsgaring en de beeldvorming hun eigen nationale media een belangrijke rol. Dat wordt vaak allemaal vergeten. En in tijden waarin de sociale media onze eerste toegang tot de media vormen, wordt dat nog versterkt. Daarom is het vaak zo moeilijk de mensen op 1 lijn te krijgen in Brussel.

Het is afwachten hoe de situatie evolueert of veel mensen hun kinderen blijven thuis houden. We vinden het in het kader van het onderwijs wat te vanzelfsprekend dat de scholen, de leerkrachten rechtstreeks maar moeten communiceren met de thuis van hun leerlingen. En we ontvangen signalen dat dit, bovenop het reeds zware takenpakket van schoolteams, nog een extra belasting vormt.

Ik vraag me dus af of, gezien de bijzondere context hier in Brussel, de VGC niet een sterkere ondersteunende rol rol zou kunnen spelen in de communicatie met ouders van onze leerlingen. Het zijn immers zij die een betrokkenheid toen naar de Vlaamse Gemeenschap door hun kinderen aan ons onderwijs toe te vertrouwen, dan mag toch verwacht worden dat de Vlaamse Gemeenschap zich ook rechtstreeks toont aan deze ouders en het niet louter aan de scholen overlaat, of minstens de scholen ondersteunt in die communicatie.

Ik zie hier kansen voor een sterkere aanwezigheid van de VGC in Brussel. We daarbij goed nadenken of we niet te veel vertrouwen op de klassieke media. We hebben van het Gewest middelen gekregen, laat ons die ook inzetten voor correcte informatieverspreiding bij de Vlaamse Gemeenschap in Brussel in zijn ruimste zin. Scholen maken filmpjes, er bruisen geweldige ideeën op. Waarom springt de VGC daarbij niet op de kar en ondersteunt ze de scholen niet meer daarbij via een VGC kanaal. Zo ontstaat ook een sterkere binding met ons publiek.

Het zijn bijzondere tijden en uitdagingen zijn kansen.

Dus ik had graag antwoord op twee elementen:

Wat betreft coronamaatregelen zal er snel een evolutie plaatsvinden in onze scholen. Het lijkt mij belangrijk dat de Vlaamse scholen in Brussel eenzelfde filosofie uitdragen waar de gezondheid maar ook de geestelijke gezondheid en het emotioneel welbehagen centraal staan. En dat scholen daarbij ook kunnen leren van elkaar. Is er daartoe Brussels coronaoverleg tussen scholen en of scholengroepen gefaciliteerd door de VGC, of kan dat opgestart worden?

Het lijkt mij ook belangrijk dat onze scholen zich naar buiten toe kunnen profileren als veilige scholen, in verschillende dimensies, en dat dit sterk gecommuniceerd wordt. We kunnen ons imago daarbij zeer versterken. Welke rol wil en kan de VGC hierin spelen?